

J. S.

Posiedzenie Rady Naukowej Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 11/4, 407

1966

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POSIEDZENIE RADY NAUKOWEJ ZAKŁADU HISTORII NAUKI
I TECHNIKI PAN

Dnia 25 maja br. odbyło się pod przewodnictwem prof. J. Pazdura posiedzenie Rady Naukowej Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN. Obrady — poza sprawami personalnymi — dotyczyły planu wydawniczego Zakładu na rok 1967. W planie tym wysuwają się na czoło dwie pozycje: *Akta XI Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki* oraz pierwszy tom *Zarysu historii nauki polskiej*. Rada po dyskusji zaopiniowała plan pozytywnie, zalecając jedynie uzyskanie dodatkowej recenzji pracy dra R. Bugaja o Sędziwoju.

J. S.

NARADA W SPRAWIE BADAŃ NAD TEORETYCZNYMI
ZAGADNIENIAMI NAUKOZNAWSTWA

Dnia 25 maja br. odbyła się w Zakładzie Historii Nauki i Techniki PAN w Warszawie narada na temat badań nad teoretycznymi zagadnieniami naukoznawstwa. Naradę zagał kierownik zakładu prof. B. Suchodolski, charakteryzując różnorodność aspektów naukoznawstwa i podkreślając różnicę między badaniami koncentrującymi się na problemach teoretycznych a badaniami prowadzonymi w Pracowni Badań Naukoznawczych zakładu, mającymi cele przede wszystkim użytkowe: pomoc w racjonalnym planowaniu, organizowaniu i finansowaniu rozwoju nauki.

Dyskusję otworzył prof. P. Rybicki (Kraków) referatem na temat teoretycznych problemów naukoznawstwa. Referent wyróżnił cztery kierunki badań naukoznawczych: dziedzinę refleksji filozoficznej nad drogami poznania, posiadającą najdawniejsze tradycje; umiejętność o nastawieniu praktycznym, obejmującą głównie wiedzę o środkach ludzkich i materialnych, łożonych na uprawianie nauki; historię nauki, która dotychczas była właściwie tylko historią poszczególnych dyscyplin; socjologię nauki, obecnie wiążącą się coraz ściślej z historią nauki. Dwie ostatnie dziedziny zbliżają się najbardziej do teoretycznie pojętej dyscypliny, mającej za przedmiot badań naukę. Dyscyplina ta powinna spełniać dwa postulaty. Po pierwsze, konieczne jest odróżnienie czynności od wytworu, procesu poznania od jego zobiektywizowanych wyników; wymaga tego daleko posunięta specjalizacja nauk, gdyż dziś nikt nie może już być naukoznawcą z punktu widzenia wytworów nauki i dopiero przesunięcie akcentu na działalność naukową stwarza realne szanse uchwycenia pewnych ogólnych prawidłowości. Drugim równie ważnym postulatem jest zasada nieidentyfikacji autora i jego działalności naukowej: nauka powinna być rozważana jako przedmiot zewnętrzny w stosunku do ludzi, którzy ją uprawiają.

Odnosnie do kryteriów naukowości prof. Rybicki zaproponował przyjęcie definicji relatywistyczno-historycznej, wedle której nauką jest to, co w każdorazowych warunkach historycznych było uważane za naukę przez tych, którzy ją uprawiali, oraz przez ich otoczenie. Referent silnie zaakcentował potrzebę rozpatry-